

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

**Hodnocení vývoje nákladů z hlediska finančního
a manažerského účetnictví v konkrétním podniku**

Teze diplomové práce

Autor: Štěpánka Bedeková

Vedoucí práce: Ing. Enikő Lörinczová, Ph.D.

2015

Souhrn

Tato diplomová práce se zabývá hodnocením vývoje nákladů z hlediska finančního a manažerského účetnictví v konkrétním podniku. Jsou zde popsány různé rozborů nákladů, jejich vznik a vývoj.

V první části diplomové práce jsou zpracována teoretická východiska, která popisují rozdíly mezi finančním, daňovým a manažerským účetnictvím v zobrazování nákladů. Finanční účetnictví poskytuje výstupy pro externí uživatele a slouží zejména k sestavování legislativou určených výkazů. Daňové účetnictví slouží ke správnému vyjádření základu daně z příjmů. Manažerské účetnictví poskytuje výstupy výhradně pro interní uživatele, kteří mají odpovědnost za postavení podniku na trhu a vytváření zisku.

Praktická část je věnována konkrétní výrobní společnosti Strojírna Litvínov spol. s r.o., její organizační struktura, členění podniku na nákladová střediska, sestavování rozpočtu a kalkulací. Výrazně typově rozdílné výrobky společnosti, a náklady na jejich výrobu, vyžadují přesné informace z informačního systému podniku k posouzení jejich konečné ziskovosti.

V závěru práce jsou navrženy změny a doporučení v systému zpracování dat v účetnictví společnosti pro výrazně typově rozdílné výrobky.

Klíčová slova: náklady, finanční účetnictví, manažerské účetnictví, kalkulace, výkazy, rozpočet

1 Cíl a metodika

Cílem diplomové práce je provést hodnocení vývoje nákladů z hlediska finančního a manažerského účetnictví v konkrétním podniku. Teoretická východiska rozdílného zachycování nákladů ve finančním a manažerském účetnictví, jako zdroje informací pro jejich řízení, jsou aplikovány na poměry v konkrétním podniku. Vypovídací schopnost vedeného účetnictví vybraného podniku, kvalita jeho zpracování a srozumitelnost poskytovaných

výstupů uživatelům – vedoucím pracovníkům, je zhodnocena a následně jsou učiněny návrhy na řešení směřující k zlepšení stávajícího stavu.

Metodika zpracování teoretických východisek vychází ze zjišťování teoretických informací, mezi které patří sběr dat a studium odborné literatury, zákonů a zákonných norem, vyhlášek a odborných článků vztahujících se k dané problematice. Teoretická východiska jsou aplikována při zpracování vlastní práce.

Vlastní práce je zaměřena na strojírenský podnik Strojírna Litvínov spol. s r.o., který vyrábí specifický produkt v podobě aerodynamických tunelů a strojírenské výroby. Vlastní analýza vychází ze získávání dat a informací z konkrétních dokumentů vnitropodnikového účetnictví. Na základě rozboru získaných informací je provedeno zhodnocení stávajícího stavu nákladového hospodářství ve společnosti. Následně jsou navržena možná opatření ke zlepšení stávající situace.

2 Náklady ve finančním účetnictví jako zdroj informací

Finanční účetnictví je zdrojem informací o nákladech, výnosech a tím i výsledku hospodaření. V diplomové práci je uveden jejich popis a členění. Vedení finančního účetnictví je v České republice řízeno legislativou a to zejména zákonem o účetnictví. Zákon o účetnictví vyžaduje akruální princip vykazování nákladů ve finančním účetnictví, tzn., že je ve finančním účetnictví náklad zachycen v období, ve kterém vznikl, za účelem na který byl vynaložen a v peněžních jednotkách po celou dobu trvání podniku. Finanční účetnictví zobrazuje události, které ve firmě již proběhly. Zobrazuje historii vzniku jednotlivých nákladů a výnosů ve vztahu k výrobnímu procesu. Výstupy z finančního účetnictví slouží ke stanovení základu daně z příjmů. Povinné zveřejňování účetních výkazů v obchodním rejstříku je zdrojem informací pro externí uživatele, kterými mohou být banky, odběratelé, dodavatelé, investoři, finanční správa a zaměstnanci.

3 Náklady v manažerském účetnictví jako zdroj informací

Manažerské účetnictví je zdrojem informací o nákladech, výnosech a zisku pro potřeby řízení podnikatelského procesu. Hlavní odlišností od finančního účetnictví je jeho

rozdílné obsahové pojetí nákladů a výnosů. Jejich členění je mnohem podrobnější, má lepší vypovídací schopnost o jejich struktuře a faktorech, které na ně působí. V diplomové práci je uveden jejich popis a členění. Sledování nákladů v manažerském účetnictví je primárně uzpůsobeno potřebám interních uživatelů – managementu společnosti. Management společnosti je odpovědný za budoucí vývoj a směřování společnosti na trhu.

4 Zhodnocení a návrhy řešení

Vybraným podnikem pro hodnocení vývoje nákladů je společnost Strojírna Litvínov spol. s r.o. V diplomové práci jsou uvedeny příklady zpracování dat, účtování a popis jednotlivých nákladů, výstupy a jejich využití v praxi. Vedení účetnictví společnosti je plně v souladu s legislativou České republiky, účetní závěrka od roku 2012 povinně podléhá auditu. Společnost vede nákladového účetnictví a náklady účtuje dle jejich vzniku k jednotlivým nákladovým střediskům a k jednotlivým zakázkám. V současné době je společnost rozdělena do čtyř nákladových středisek, a to Výroba, VWT, Servis a Vrtulníky. Každé středisko je zaměřeno na specifickou činnost, která s sebou nese i specifické náklady. Výrazné rozdíly jsou v zakázkách středisek, kdy středisko Výroba je zaměřeno na strojírenskou výrobu a středisko VWT na výrobu aerodynamických tunelů. Hodnocení hospodaření jednotlivých středisek probíhá v měsíčních intervalech. Vedené účetnictví je dostačujícím zdrojem informací pro vedoucí jednotlivých středisek.

Problémové oblasti účtování nákladů jsou spatřovány zejména v:

- Již nevyhovující verzi účetního a ekonomického software POHODA E1 Komplet.

Návrh řešení: Zakoupení vyšší verze účetního a ekonomického software. Poskytovatel software společnost Stormware s.r.o. nabízí v současné době verzi POHODA Business Intelligence. Tato verze dokáže plně vyhovět požadavkům majitele společnosti, vedoucím pracovníkům středisek a účetní společnosti. Široké spektrum nových možností zejména v oblasti vyhodnocování dat dle jednotlivých středisek, činností, zakázek, položek dokladů a subjektů v adresáři, včetně vlastních přidaných polí, vytváří výrazně bohatší a přehlednější uživatelské prostředí ke tvorbě analýz dat a reportů. Pořízení této verze není

výrazně vysokým jednorázovým nákladem a ani náklady na roční servis výrazně nevzrostou. Pořízení vyšší verze software bude pro společnost přínosem.

- Účtování mzdových nákladů ve středisku Výroba bez rozlišení jejich příslušnosti k zakázkám. Dochází ke zkreslení měsíčního výsledku hospodaření tohoto střediska.

Návrh řešení: Vytvoření evidence odpracovaných hodin na jednotlivých zakázkách. Manažer kvality společnosti vytvoří kartu zakázky v papírové podobě. Spolu s výkresem výrobku dané zakázky, na který zaměstnanci zaznamenávají odpracované úkony, bude zaměstnancům předložena i karta zakázky, na kterou budou zaznamenávat dny nebo hodiny na zakázce odpracované. Kartu zakázky je možné přizpůsobit i dalším potřebám, například přesnější evidenci použitého a zpracovaného materiálu, přesnější evidenci použitého nářadí, apod. Tato karta bude poskytovat rychlý a jednoduchý přehled o stavu zpracování zakázky. V současné době je průběh zakázky sledován pouze s oběhem výkresu zakázky.

- Účtování kooperací k zakázkám na jeden analytický účet. Kooperace přijaté ve střediscích Výroba a VWT jsou výrazně odlišné.

Návrh řešení: Pro středisko Výroba zavést podrobnější evidenci typů poskytnutých kooperací, a to na dva základní parametry – zda jde o kooperaci na vlastním výrobku (tedy vlastním materiálu), nebo o kooperaci na poskytnuté službě (tedy na materiálu zákazníka). Dále členit kooperace na typy – například kalení materiálu, cementování, rentgenování ultrazvukem, hranění.

Návrh řešení: Pro středisko VWT oddělit analytickou evidenci kooperací účtování od kooperací střediska Výroba. Dále rozčlenit kooperace k jednotlivým částem tunelu. Každá část aerodynamického tunelu vyžaduje určitý specifický okruh kooperací.

- Neuplatňované odčitatelné položce na vědu a výzkum u daně z příjmů.

Návrh řešení: Oslovit odbornou firmu, působící v oblasti daňového poradenství s požadavkem na zpracování analýzy, zda náklady na výzkum a vývoj aerodynamických tunelů je možné uplatnit v daňovém priznání k dani z příjmů. Zjistit výši odčitatelných výdajů, které by společnost mohla uplatnit. Z částky 1 000 tis. Kč lze uplatnit 150 tis. Kč. Zjistit prokazatelnost těchto nákladů při případné daňové kontrole. Zjistit poskytnuté ručení

za zpracované podklady k uplatnění odčitatelné položky a spolupráci při obhajobě těchto výdajů před správcem daně.

•